

UCHWAŁA NR XXII/233/2022
RADY GMINY NURZEC-STACJA

z dnia 29 czerwca 2022 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.) oraz art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz.447) Rada Gminy Nurzec-Stacja uchwala co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Nurzec-Stacja.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Zenon Podbielski

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2022-2024

I. WPROWADZENIE

Gminny Program wspierania Rodziny na lata 2022-2024 jest kontynuacją programu wspierania rodziny realizowanego w Gminie Nurzec-Stacja w latach poprzednich. Powstał w oparciu o art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 447) w myśl, którego gmina zobowiązana jest do tworzenia gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną. Program służy wspieraniu rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Program koresponduje z zapisem w preambule wyżej wskazanej ustawy:

„Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju wszystkich ich członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu i wychowaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami”.

W ogólnym przekonaniu w rodzinie powinna być zaspakajana potrzeba miłości i bezpieczeństwa. To one stanowią punkt wyjścia dla innych wartości, niezbędnych dla prawidłowego rozwoju. Rodzina stanowi pierwszą grupę odniesienia, w której budowane jest tak ważne poczucie tożsamości dziecka. To rodzina dostarcza pierwszych doświadczeń – w relacji z najbliższymi, z innymi ludźmi, z otoczeniem. Rodzina także stanowi pierwsze i najważniejsze środowisko opiekuńczo-wychowawcze dziecka. Każde dziecko do prawidłowego rozwoju potrzebuje rodziny, która otacza je miłością, zapewnia poczucie bezpieczeństwa i zaspakaja jego potrzeby. Rodzina w sposób świadomy i nieświadomy oddziałuje na osobowość dziecka, przekazuje mu swój system wartości, tradycje, poglądy, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Rodzina jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Pomyślny rozwój dziecka jest możliwy w prawidłowo funkcjonującej rodzinie. Dynamiczne zmiany w zakresie życia rodzinnego, których współcześnie doświadczamy, spowodowały destabilizację niektórych rodzin. Pojawiły się problemy opiekuńczo-wychowawcze, uzależnienia, izolacja społeczna. Osłabieniu lub zerwaniu uległy więzi rodzinne, co istotnie wpłynęło na strukturę rodziny, jej spójność, pozytywne stosunki między jej członkami, zaburzyło równowagę wewnątrzrodzinną oraz wpłynęło na poczucie bezpieczeństwa domowników, rozwój osobowości dziecka a także zdolności adaptacyjne.

Przemiany gospodarczo – kulturowe kształtujące życie społeczeństwa spowodowały znaczny wzrost liczby osób bezradnych, nieradzących sobie z problemami dnia codziennego. Pojawiły się zjawiska o charakterze globalnym takie jak: konflikty zbrojne, choroby cywilizacyjne, rosnący odsetek ludzi starych, migracja oraz lokalnym: ubóstwo, bezrobocie czy niewydolność opiekuńcza i wychowawcza, uzależnienia, brak poczucia stabilizacji życiowej i zawodowej, brak poczucia bezpieczeństwa socjalnego, poczucie osamotnienia, rozpad rodziny itp. Zazwyczaj niekorzystne sytuacje rodzinne współwystępują ze sobą. Z tego powodu co raz więcej dzieci i rodzin wymaga specjalistycznego wsparcia i zaangażowania instytucji w przezwyciężaniu swoich dysfunkcji. Szukając prób pomocy dziecku, uwagę należy skupić nie tylko na problemach dziecka, ale również na problemach jego rodziny. Niewydolność wychowawcza, zanikanie poczucia bezpieczeństwa, narastanie konfliktów, rozpad rodziny powodują wzrost zjawisk negatywnych, które wymagają zewnętrznej ingerencji sił i środków społecznych. Długoletnie trwanie rodziny w sytuacji kryzysowej może spowodować całkowite zerwanie więzi rodzinnych i umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej. Mając na względzie, że rodzina biologiczna jest najbardziej sprzyjającą w prawidłowym rozwoju dziecka należy dołożyć wszelkich starań, aby ono jak najdłużej w niej pozostało. Dlatego tak ważne jest wsparcie dla rodziny, aby prawidłowo wykonywała swoje funkcje. Należy pamiętać, że wszelkie działania służb i instytucji pracujących na rzecz dobra dziecka i rodziny powinny być zintegrowane i uwzględniać

prawo do zachowania tożsamości dziecka i jego prawa do utrzymania kontaktów z rodzicami. Wszelkie działania powinny odbywać się za zgodą rodziny oraz z jej aktywnym udziałem w procesie zmian, z wykorzystaniem jej zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego, z zachowaniem zasady pomocniczości. Chodzi tutaj o wspólny wysiłek każdej ze stron zarówno członków rodzin jak i pracowników instytucji pomocy społecznej zmierzający do przywrócenia naturalnych więzów i normalizacji życia rodzinnego. W swoich działaniach pracownicy socjalni, aspiranci pracy rodziny mają za zadanie wspieranie i pomaganie, a nie zastępowanie rodziców w wypełnianiu przez nich funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Podstawowym założeniem Gminnego Program jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu ról opiekuńczo – wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do wypełnienia tych funkcji poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienia pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. W świetle założeń ustawy pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Realizowane w ramach programu zadania koncentrować się winny nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej. Ważne jest, by działania i decyzje względem rodziny były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji (pomoc społeczna, szkoła, sąd, policja). Pomoc rodzinom przeżywającym kryzys powinny świadczyć lokalne służby społeczne oraz inne podmioty działające na rzecz dziecka i rodziny, przy zachowaniu zasad wzajemnej współpracy oraz poszanowania godności wszystkich uczestników działań. Pozostawienie rodzin przeżywających trudności w pełnieniu swoich funkcji bez odpowiedniego wsparcia i pomocy specjalistycznej spowoduje wzrost zjawiska dalszej degradacji rodzin i skutkować będzie konsekwencjami na wielu płaszczyznach, którymi najbardziej zagrożone będą dzieci i ich przyszłość.

W celu zapobiegania i rozwiązywania istniejących problemów z jakimi borykają się rodziny a także by móc je kompleksowo wspierać należy opracować gminny program wspierania rodziny, którego realizacja należy do zadań własnych gminy. Konsekwencją powyższego zapisu jest wprowadzenie trzyletniego programu wspierania rodziny w Gminie Nurzec-Stacja na lata 2022-2024. Priorytetem będzie stworzenie działań profilaktycznych i osłonowych tak, aby zapobiegać marginalizacji i społecznemu wykluczeniu rodzin. Świadczenie wsparcia dla rodzin zagrożonych społecznym obniżeniem standardu życia ma dać poczucie bezpieczeństwa i gwarancje wsparcia instytucjonalnego. Każdy potrzebujący powinien mieć zapewnione wsparcie i posiadać pewność, że może je otrzymać w instytucjach do tego celu powołanych. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dokonała podziału zadań i kompetencji pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej.

Poniższa tabela przybliży ten podział.

Tabela nr. 1 Podział zadań i kompetencji pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej.

GMINA	POWIAT	SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
✓profilaktyka wspieranie rodziny,	✓piecza zastępcza rodzinna i instytucjonalna, ✓usamodzielnienie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej, ✓adopcja.	
✓asystent rodziny, ✓placówki wsparcia dzienne,go, ✓rodziny wspierające, ✓inne podmioty i instytucje działające na rzecz rodziny.	✓rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka, ✓placówki opiekuńczo- wychowawcze ✓usamodzielnianie, ✓organizator rodzinnej pieczy zastępczej , (koordynator), ✓rodziny pomocowe.	✓ośrodek adopcyjny, ✓regionalna placówka opiekuńczo- terapeutyczna, ✓Interwencyjny Ośrodek Preadopcyjny.

Źródło: Opracowano w oparciu o ustawę wspierania rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zapisy Programu spójne są z aktami ustawodawstwa krajowego jak i lokalnego, takimi jak:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej,
2. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
3. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej,
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
6. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii,
8. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowaniu dzieci,
9. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych,
10. Ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
11. Ustawa z dnia 11 lutego 2016r o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

II. DIAGNOZA SYTUACJI RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W NURCU-STACJI.

Liczba ludności Gminy Nurzec-Stacja na dzień 31 grudnia 2021r. wyniosła 3 881 osób. W stosunku do roku 2020 liczba ludności zmniejszyła się o 1,52 %. Na dzień 31.12.2020 r. liczba ludności gminy wynosiła 3 941 osób. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego w latach 2002-2021 liczba mieszkańców gminy zmalała o 24,3%.

Więcej: http://www.polskawliczbach.pl/gmina_Nurzec_Stacja

Wskaźnik procentowy liczny ludności korzystającej ze świadczeń z pomocy społecznej w 2021 roku wynosi 5,23 %. Zgodnie z danymi udzielonymi przez Powiatowy Urząd Pracy w Siemiatyczach na dzień 31 grudnia 2021 z terenu gminy Nurzec-Stacja zarejestrowanych było 131 osób bezrobotnych (55 kobiet), w tym zaś 91 długotrwale. Stopa bezrobocia w województwie podlaskim wyniosła: 7,0 %.

Tabela nr 1. Struktura rodzin z dziećmi objętych pomocą GOPS w Nurcu-Stacji w 2021r.

rodziny	liczba rodzin
z dziećmi do 18 r. ż.	24
wielodzietne	13
niepełne	3

Źródło: dane własne GOPS

Tabela nr 2. Rodziny objęte pomocą GOPS w Nurcu-Stacji w 2021 roku z podziałem na liczbę dzieci w rodzinie

Rodziny			Rodziny z dziećmi					
Rok	Ogółem	Ogółem liczba osób	1 dziecko	2 dzieci	3 dzieci	4 dzieci	5 dzieci	6 dzieci i więcej
2021	107	209	9	2	8	4	0	1

Źródło: dane własne GOPS

Najczęstszym powodem do korzystania przez rodziny ze świadczeń pomocy społecznej są niskie dochody, bezrobocie a także bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Z uwagi na wiejski charakter gminy oraz ubogą infrastrukturę osoby w wieku produkcyjnym nie mają szans na zdobycie zatrudnienia na naszym terenie, większość pracowników

dojeżdża do pracy poza teren gminy. Ogromnym problemem jest także dostęp do wszelkiego rodzaju poradni i placówek specjalistycznych oraz placówek oświatowych i kulturalnych. Sytuacja taka nie ułatwia rozwiązywania problemów naszych rodzin.

Edukacja szkolna w gminie Nurzec-Stacja realizowana jest w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Nurcu-Stacji.

Tabela nr 3. Dzieci w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w gminie Nurzec-Stacja

liczba dzieci w roku szkolnym 2020/2021	
Szkoła podstawowa	191
przedszkole	62
łącznie:	253

Źródło: Urzędu Gminy w Nurcu-Stacji

Część dzieci z rodzin będących pod opieką Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej objętych jest pomocą w formie dożywiania w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”. W roku 2021 programem objęto 74 osoby, w tym 39 dzieci w wieku do ukończenia szkoły ponadpodstawowej. Koszty programu w roku 2021 wyniosły 25 656,00 zł.

Gdy dochodzi do sytuacji, w której rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub władza ta została ograniczona, sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem opieki zastępczej i umieszczeniu poza rodziną biologiczną. Aktualnie z terenu gminy Nurzec-Stacja w rodzinach zastępczych przebywa 5 dzieci. Zgodnie z posiadanymi możliwościami Ośrodek pomocy prowadzi pracę socjalną z rodzinami tych dzieci pod kątem ich powrotu do rodzin biologicznych.

Rodzina dysfunkcyjna jest to rodzina, która nie spełnia swych zadań względem dzieci. W takiej rodzinie na pierwszym miejscu zaspakajane są potrzeby rodziców a nie dzieci. Zaburzona jest również więź emocjonalna między członkami rodziny – są osoby ważniejsze, którym pozostali członkowie rodziny muszą się podporządkować. Atmosfera w rodzinie jest pełna napięcia, zasady są narzucane. Nie można wyrażać swoich uczuć, myśli, pragnień. Każda rodzina dysfunkcyjna naraża dziecko na szereg negatywnych emocji. Niejednokrotnie dzieci w takich rodzinach odbierane są jako balast dla rodziców ograniczający ich swobodę. Wobec dzieci stosowane są surowe kary, nieadekwatne do stopnia przewinienia.

O rodzinie dysfunkcyjnej mówimy w sytuacji w której:

1. jedno bądź oboje rodziców uzależniło się od alkoholu,
2. występuje problemem wykorzystywania seksualnego czyli taka w której jedno bądź oboje rodziców wykorzystuje seksualnie kogoś w rodzinie,
3. jedno bądź oboje rodziców stosuje przemoc emocjonalną (szantaż, zastraszanie itp.) wobec członków rodziny,
4. jedno bądź oboje rodziców bije, maltretuje fizycznie kogokolwiek z członków rodziny (przemoc fizyczna),
5. występuje przewlekła choroba, a osoba chora wini za swój stan zdrowia pozostałych członków rodziny i stawia siebie w centrum uwagi.

Podejmując rozważania na temat roli rodziny w systemie profilaktyki, trzeba zdawać sobie sprawę z aktualnych zagrożeń, jak rozwój cywilizacji. Postawy wielu ludzi nacechowane są lękiem przed przyszłością, rozczarowaniem. Wiele małżeństw się rozpada. Rodzice są zapracowani, nie zwracają uwagi na potrzeby dziecka (głównie emocjonalne). Coraz bardziej widoczne są różnice pomiędzy bogatymi a biednymi. Najbardziej przez ten stan rzeczy cierpią dzieci, które pozostawione „same sobie” podejmują działania dewiacyjne, które prowadzą do niedostosowania społecznego.

Pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nurcu-Stacji w ramach wykonywania swoich obowiązków podejmują działania na rzecz rodzin dysfunkcyjnych, borykających się z różnorodnymi problemami. Praca z takimi rodzinami wymaga od kadry pomocy społecznej wysokiego profesjonalizmu i zaangażowania w podejmowanych działaniach.

Tabela nr 4. Najczęstsze przyczyny nasilenia trudnych sytuacji życiowych, które stanowią przyczynę ubiegania się o wsparcie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nurcu-Stacji.

Powody przyznania pomocy	Rok 2020		2021	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	81	169	67	124
Potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności	11	67	10	59
Sieroctwo	0	0	0	0
Bezrobocie	70	146	65	123
Bezdomność	2	2	2	2
Niepełnosprawność	28	59	25	48
Zdarzenie losowe lub sytuacja kryzysowa	0	0	2	7
Alkoholizm	19	25	24	34
Narkomania	0	0	0	0
Długotrwała lub ciężka choroba	27	53	25	44
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych	22	42	16	29
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	7	9	6	11

Źródło: dane własne GOPS

Budżety domowe rodzin dość poważnie zasilają świadczenia wychowawcze 500+ wypłacane na każde drugie i kolejne dziecko lub również na pierwsze dziecko w przypadku spełnienia kryterium dochodowego.

Zgodnie z zapisami ustawowymi wysokość tych świadczeń nie jest uwzględniana w dochodzie rodziny ubiegającej się o świadczenia z pomocy społecznej. W roku 2021 z pomocy 500+ skorzystało 255 rodzin. Wysokość wypłaconego wsparcia to kwota 2 535 526,00 zł

Dla dzieci z rodzin ubogich realizowany jest program wsparcia stypendialnego – w roku 2021 wsparciem objęto 28 uczniów na kwotę 17 264,00 zł.

Okolo 170 rodzin uprawnionych jest do pobierania świadczeń rodzinnych. Największą grupę stanowią pobierający zasiłki rodzinne na 2 dzieci, 1, 3, 4 i więcej o dochodach w granicach 200-500 zł miesięcznie, następnie rodziny nie osiągające dochodu w ogóle oraz z dochodem pow. 500 zł na osobę miesięcznie. Przybywa wypłacanych świadczeń związanych z niepełnosprawnością.

Tabela nr 5. Wydatki na świadczenia rodzinne finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa oraz liczba świadczeń

L.p.	Rodzaj Świadczenia	2020		2021	
		Ilość świadczeń	kwota	Ilość świadczeń	kwota
1.	Zasiłki rodzinne	2 878	356 650,47 zł	2518	300 135,18zł

2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych	1699	203 937,75 zł	1530	185224,94zł
3.	Zasiłki pielęgnacyjne	780	167 895,00zł	740	159 721,00 zł
4.	Świadczenia pielęgnacyjne	179	321 556,00zł	199	390 610,00 zł
5.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	62	37 903,00zł	25	15 128,00zł
6.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	15	15000,00zł	13	13 000,00zł
7.	Razem	1 201 942,22 zł		1 063 819,12 zł	

Źródło: dane własne GOPS

Istotne finansowe wsparcie dla matek nie mających prawa do zasiłku macierzyńskiego stanowi świadczenie rodzicielskie przyznawane niezależnie od dochodu do czasu ukończenia przez dziecko 1r. życia w kw. 1000 zł miesięcznie oraz zastosowanie mechanizmu „złotówka za złotówkę” dla rodzin, których dochód przekroczył ustawowe kryterium dochodowe uprawniające do świadczeń rodzinnych. W 2020 przyznano 6 matkom świadczenie rodzicielskie i wypłacono na ten cel kwotę w wysokości 107 891,00 zł. W 2021 roku o taką formę pomocy wnioskowało 12 osób i wypłacono z tego tytułu łączną kwotę w wysokości 80 090,00 zł

Na podobnym poziomie na przestrzeni ostatnich kilku lat wypłacane są świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego na podst. przepisów „Ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów”. W 2021 roku do świadczeń uprawnionych było 8 rodzin - wypłacono świadczeń na kwotę 50 900,00 zł.

Kolejny program kierowany do rodzin, to Karta Dużej Rodziny - polegający na przyznaniu korzystniejszego od ogólnie obowiązującego dostępu do towarów, usług lub innych form działalności. Ulgi i zniżki oferują instytucje państwowe podległe ministerstwom oraz podmioty prywatne na podst. pisemnej umowy z Ministerstwem Pracy. Do dnia 31 grudnia 2021 r. wydano 542 kart dla 174 rodzin.

ADRESACI PROGRAMU

Odbiorcami działań ujętych w Programie są rodziny i dzieci zamieszkałe na terenie Gminy Nurzec-Stacja, w szczególności przeżywające trudności w sferze opiekuńczo-wychowawczej oraz rodziny, w których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej.

Wszystkie dzieci wymagają ochrony ich praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej. Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo. Dysfunkcje rodziny, spowodowane w głównej mierze uzależnieniami, przyczyniają się do powstawania znacznych strat rozwojowych dzieci żyjących w tych rodzinach. Niewydolność rodziców zaburza zaspokajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi między innymi do niepowodzeń szkolnych oraz izolacji społecznej.

Rodzina, jako naturalne środowisko rozwoju dziecka, przeżywając trudności w opiece nad dzieckiem i wychowywaniu dzieci, wymaga wsparcia dla dobra nie tylko dzieci, ale też wszystkich jej członków. Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodzin jest też największym zyskiem dla społeczności lokalnej.

ANALIZA SWOT GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

Mocne strony · Opracowana Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych	Słabe strony · Bierna postawa wobec problemów występujących w rodzinie, niechęć do
---	---

<ul style="list-style-type: none"> ·Powołany Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie ·Działalność profilaktyczna i edukacyjna Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ·Baza instytucji wspierających rodzinę (GOPS, PCPR, Policja, Sąd, organizacje pozarządowe, służba zdrowia, oświata, kościół katolicki, świetlice szkolne) ·Dostępność korzystania z bezpłatnego poradnictwa psychologicznego ·Dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników służb pomocy społecznej, policji, pracowników oświaty ·Doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników działających na rzecz rodziny ·Wsparcie stypendialne dla dzieci i młodzieży ·Dobrze rozwinięta baza obiektów sportowych ·Zaangażowanie w rozwiązywanie problemów społecznych organizacji pozarządowych działających na terenie gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> nawiązywania współpracy z placówkami niosącymi pomoc w tym zakresie ·Utrudniony dostęp do poradnictwa specjalistycznego (psychiatra, prawnik, mediator rodziny) – dojazd do miasta powiatowego przy jednoczesnym niechętnym korzystaniu z usług w miejscowości gminnej ·Brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, odrzucanie autorytetu szkoły/ nauczyciela ·Brak świadomości społecznej o potrzebach i możliwościach w zakresie opieki rodziny zastępczej ·Brak w środowisku „animatorów kultury”- osób propagujących zdrowy styl życia i efektywne wykorzystanie czasu wolnego przez młodzież ·Ograniczone środki finansowe na realizację założonych programów ·Wyuczona bezradność i roszczeniowość, uzależnienie od pomocy instytucjonalnej (głównie finansowej) i brak współpracy ze strony rodzin w zakresie rozwiązywania problemów
<p>Szanse</p> <ul style="list-style-type: none"> ·Powołanie asystenta rodziny celem wsparcia rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, jeżeli wystąpią potrzeby ·Rozwój wolontariatu ·Edukacja rodziców ·Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę ·Realizacja rządowych programów i możliwość pozyskiwania funduszy unijnych. ·Rosnące wsparcie finansowe dla rodzin o charakterze socjalnym 	<p>Zagrożenia</p> <ul style="list-style-type: none"> ·Niestabilność prawa dotyczącego polityki społecznej, niespójność, częste zmiany i trudności w interpretacji przepisów ·Zanik więzi i tradycji rodzinnych, „pęd życia” ·Wzrost kosztów utrzymania rodzin ·Zatrudnienie niezgodne z kwalifikacjami , daleko poza miejscem zamieszkania bądź wymagające pełnej dyspozycyjności ·Wzrost patologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży, konsumpcjonizm, narastająca przemoc ·Uzależnienie członków rodziny od alkoholu, środków odurzających, Internetu

Cel główny i cele szczegółowe Programu

Cel główny : Wspieranie rodzin mających problemy z wypełnieniem swoich funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zapobieganie dysfunkcjonalności rodzin.

Cele szczegółowe

1. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.
2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dla rodzin z dziećmi.
3. Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców.

Nazwa zadania	Czas realizacji	Podmiot realizujący	Wskaźnik realizacji	Źródło finansowania
Zapobieganie powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.				
Monitoring sytuacji rodzin zagrożonych dysfunkcjami/rodzin dysfunkcyjnych oraz analiza zjawisk rodzących potrzebę ubiegania się o pomoc.	2022-2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nurcu-Stacji	Przyczyny udzielania pomocy. Liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych.	Środki własne, Środki zewnętrzne
Współpraca z kuratorami sądowymi, policją, szkołami, stowarzyszeniami w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych.	2022-2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nurcu-Stacji Urząd Gminy w Nurcu-Stacji	Liczba i rodzaj działań. Liczba osób objętych wsparciem.	Środki własne, Środki zewnętrzne
Wspieranie i propagowanie idei wolontariatu oraz innych form aktywności społecznej sprzyjających rozwijaniu postaw charytatywnych w stosunku do osób wymagających pomocy i wsparcia	2022-2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nurcu-Stacji Urząd Gminy w Nurcu-Stacji Placówki oświatowe	Liczba i rodzaj działań	Środki własne, Środki zewnętrzne
Praca socjalna polegająca na wzmacnianiu lub odzyskiwaniu przez rodzinę zdolności do pełnienia prawidłowych funkcji w społeczeństwie.	2022-2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nurcu-Stacji	Liczba rodzin objętych wsparciem w postaci pracy socjalnej.	Środki własne, Środki zewnętrzne
Motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcie terapii	2022-2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nurcu-Stacji Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Liczba osób, które podjęły terapię. Liczba założonych Niebieskich Kart.	Środki własne, Środki zewnętrzne

leczenia uzależnień, terapii dla ofiar i sprawców przemocy domowej.		Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba osób, które ukończyły terapię.	
Dążenie do reintegracji rodzin poprzez pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w odbudowaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami i rolami, pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny naturalnej.	2022-2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nurcu-Stacji Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Placówki oświatowe Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Siemiatyczach	Liczba rodzin objętych wsparciem, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.	Środki własne, Środki zewnętrzne
W zależności od zdiagnozowanych potrzeb – zapewnienie opieki rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez wsparcie asystenta rodziny.	2022-2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nurcu-Stacji	Liczba asystentów pracujących na rzecz mieszkańców gminy. Liczba rodzin, którym przydzielono asystenta.	Środki własne, Środki zewnętrzne
zapewnienie dostępności poradnictwa specjalistycznego oraz organizowanie i informowanie o miejscach pomocy	2022-2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nurcu-Stacji Urząd Gminy w Nurcu-Stacji PCPR Siemiatycze	Liczba i formy przekazów informujących o miejscach pomocy	Środki własne, Środki zewnętrzne
Organizowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży poprzez prowadzenie działalności edukacyjno-kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej	2022-2024	Szkoły Gminny Ośrodek Upowszechniania Kultury w Nurcu-Stacji	Ilość dzieci i młodzieży biorących udział w z zorganizowanych zajęciach	Środki własne Środki zewnętrzne

Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin z dziećmi.

Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom z dziećmi.	2022-2024	2022-2024	Liczba i formy udzielonej pomocy. Liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych pomocą.	Środki własne, Środki zewnętrzne
Objęcie programem osłonowym Posiłek dla dzieci i młodzieży wszystkich potrzebujących dzieci.	2022-2024	2022-2024	Liczba dzieci korzystających z posiłków.	Środki własne, Środki zewnętrzne
Monitorowanie sytuacji zdrowotnej i edukacyjnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.	2022-2024	2022-2024	Liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych monitorowaniem.	Środki własne, Środki zewnętrzne
Finansowanie kosztów pomocy ponoszonych przez rodziny wspierające	2022-2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nurcu-Stacji Urząd Gminy w Nurcu-Stacji	Ilość rodzin	Środki własne, Środki zewnętrzne
Organizacja i finansowanie szkoleń dla rodzin wspierających	2022-2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nurcu-Stacji Urząd Gminy w Nurcu-Stacji	Ilość szkoleń	Środki własne, Środki zewnętrzne

Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.	2022-2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nurcu-Stacji Urząd Gminy w Nurcu-Stacji	Liczba dzieci umieszczonych w poszczególnych ośrodkach. Wysokość środków przeznaczonych na pokrycie pobytu dzieci w placówkach.	Środki własne, Środki zewnętrzne
Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców.				
Szczegółowe i wieloaspektowe rozpoznanie sytuacji rodziny przeżywającej trudności.	2022-2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nurcu-Stacji	Liczba rodzin przeżywających trudności.	Środki własne, Środki zewnętrzne
Kierowanie osób uzależnionych na leczenie.	2022-2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nurcu-Stacji Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Policja	Liczba osób, które podjęły terapię. Liczba osób, które ukończyły terapię.	Środki własne, Środki zewnętrzne
Włączenie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Rozwiązywania Przemocy w Rodzinie w rozwiązywanie problemu przemocy w rodzinie.	2022-2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nurcu-Stacji Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Policja	Liczba założonych Niebieskich Kart.	Środki własne, Środki zewnętrzne
Udzielanie rodzinom pomocy finansowej i rzeczowej .	2022-2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nurcu-Stacji Urząd Gminy w Nurcu-Stacji	Liczba rodzin objętych pomocą.	Środki własne, Środki zewnętrzne

Przydzielenie rodzinom asystenta rodziny.	2022-2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nurcu-Stacji Sąd Rodzinny i Nieletnich	Liczba rodzin współpracujących z asystentem rodziny.	Środki własne, Środki zewnętrzne
Udział pracowników socjalnych i asystenta rodziny w szkoleniach dotyczących pracy z rodziną.	2022-2024	Pracownicy socjalni Asystent rodziny	Liczba szkoleń i konferencji.	Środki własne, Środki zewnętrzne
Objęcie rodzin dysfunkcyjnych profesjonalną pomocą	2022-2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nurcu-Stacji Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Siemiatyczach Placówki opieki zdrowotnej GKRPA w Nurcu-Stacji	Liczba podejmowanych interwencji kryzysowych. Ilość godzin dokonanego nieodpłatnego poradnictwa specjalistycznego . Ilość rodzin korzystających z profesjonalnej pomocy	Środki własne, Środki zewnętrzne

EFEKTY PROGRAMU

W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane jest osiągnięcie następujących efektów:

- polepszenie sytuacji dziecka i rodziny,
- wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa rodziny i dziecka,
- zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia, dla rodziny i dziecka,
- poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
- przeciwdziałanie umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej,
- zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych,
- poprawa i wzrost jakości w zakresie funkcjonowania rodziny,
- wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawnych relacji rodzinnych,
- umożliwienie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej powrotu do rodziny naturalnej, poprzez przywrócenie jej prawidłowych funkcji,
- konsolidacja działań różnych grup społecznych, organizacji pozarządowych, instytucji.

REALIZATORZY PROGRAMU

Program realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nurcu-Stacji przy udziale:

1. Urzędu Gminy w Nurcu-Stacji;
2. Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nurcu-Stacji;

3. Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
4. Placówek oświatowych z terenu Gminy Nurzec-Stacja;
5. Gminnego Ośrodka Upowszechniania Kultury w Nurcu-Stacji,
6. Placówek Służby Zdrowia;
7. Organizacji pozarządowych;
8. Posterunku Policji w Nurcu-Stacji;
9. Kuratorów Sądowych;
10. Sądów – Wydziały: Karny, Rodzinny i Nieletnich;
11. Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Siemiatyczach;
12. Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Siemiatyczach;
13. Powiatowego Urzędu Pracy w Siemiatyczach;
14. Parafie z terenu gminy Nurzec-Stacja.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Finansowanie 3 - letniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Nurzec-Stacja, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

MONITORING REALIZACJI PROGRAMU

Program będzie koordynowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nurcu-Stacji. W ramach jego realizacji będą gromadzone informacje, które pozwolą na ocenę postępów, wskażą dalsze potrzeby i zrekonstruują działania, które mają dać informację zwrotną, pozwalającą na określenie i wprowadzenie dodatkowych zmian w programie.

Wójt Gminy Nurzec-Stacja sprawuje bieżąco nadzór nad realizacją Programu i podejmuje niezbędne działania zmierzające do osiągnięcia celów wyznaczonych w programie.

Rada Gminy po zasięgnięciu opinii jednostek realizujących Program może w uzasadnionych przypadkach określać bieżące kierunki działań w zakresie Gminnego Programu Wspierania Rodziny.

W terminie do dnia 31 marca każdego roku przedkładane będzie Radzie Gminy Nurzec-Stacja przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.

PODSUMOWANIE

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Nurzec-Stacja na lata 2022-2024 zakłada stworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin, w szczególności dzieci.

Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzania się ze swoimi problemami. Niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Tylko wtedy można zwiększyć jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobywania nowych umiejętności.

Aby osiągnąć zamierzone cele w realizację programu powinny włączyć się aktywne instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami, wspierają dzieci i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.